

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU
UGOVORA O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE SREDNJOEUROPSKOM
UGOVORU O SLOBODNOJ TRGOVINI (CEFTA-i)
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, siječanj 2003. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE SREDNJOEUROPSKOM UGOVORU O SLOBODNOJ TRGOVINI (CEFTA-i)

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i) sadržana je u odredbama članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01).

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini potpisale su u prosincu 1992. godine tadašnja Čehoslovačka, Mađarska i Poljska, u siječnju 1996. godine pristupila je Slovenija, u srpnju 1997. godine Rumunjska, a u siječnju 1999. godine i Bugarska.

Preduvjeti za ostvarivanje članstva u CEFTA-i su: članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji, potpisan ugovor o pridruživanju s EU i pristanak svih članica CEFTA-e. Republika Hrvatska 09. srpnja 2001. godine službeno je podnijela zahtjev za punopravnim članstvom u CEFTA-i. Njezinu kandidaturu iste godine su podržale sve zemlje članice CEFTA-e, pa je već u veljači 2002. održan prvi krug pregovora. Nakon tri kruga pregovora 8. listopada 2002. parafiran je Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske CEFTA-i.

Ugovor je potpisan 05. studenog 2002. u Zagrebu.

Tržište zemalja članica CEFTA-e vrlo je značajno za Republiku Hrvatsku. Zemlje članice CEFTA-e su sljedeće: Republika Bugarska, Češka Republika, Republika Mađarska, Republika Poljska, Rumunjska, Republika Slovenija te Slovačka Republika.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku vidljiva je sljedeća robna razmjena između Republike Hrvatske i zemalja članica CEFTA-e:

- u 2001. godini ukupna robna razmjena između Republike Hrvatske i zemalja CEFTA-e iznosila je 1,98 milijarde USD, od čega je izvoz iznosio 566 milijuna USD, a uvoz 1,42 milijardi USD. Udio zemalja članica CEFTA-e u ukupnoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske iznosio je 14,49%.

- u jedanaest mjeseci 2002. godine ukupna robna razmjena između Republike Hrvatske i zemalja članica CEFTA-e iznosila je 2,11 milijarde USD što je za 19,3% više od istog razdoblja 2001. godine, od čega je izvoz iznosio 544 milijuna USD i bio povećan za 4,4%, dok je uvoz iznosio 1,56 milijardi USD i bio je povećan za 25,6%. Udio zemalja članica CEFTA-e u ukupnoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske iznosio je 14,89%.

Cilj potpisivanja ovog Ugovora je unapređenje i poboljšanje ukupnih trgovinskih i gospodarskih odnosa Republike Hrvatske s zemljama CEFTA-e, usklađivanje razvoja ekonomskih odnosa između zemalja potpisnica CEFTA-e putem razvoja trgovine, ubrzanja razvoja komercijalnih aktivnosti, podizanje životnog standarda i osiguranja boljih mogućnosti zapošljavanja, povećanje produktivnosti te postizanje financijske stabilnosti, a na načelima tržišnog gospodarstva i liberalizacije trgovine

sukladno odredbama Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT-a 1994) i Ugovora o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

Ugovor je u duhu Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europske unije te djeluje kao jedna od pripremnih aktivnosti na putu k punopravnom članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i) čini sastavni dio Srednjoeuropskog ugovora o slobodnoj trgovini. Sadrži odredbe o uvoznim carinama na industrijske proizvode koje su navedene u Protokolima od 32. do 37., koncesijama za poljoprivredne proizvode koje su navedene u Protokolima od 38. do 43., te odredbe o definiciji pojma "proizvoda s podrijetlom" i načinima administrativne suradnje.

Ovaj Ugovor o slobodnoj trgovini zamjenjuje sve bilateralne ugovore o slobodnoj trgovini koje je sklopila Republika Hrvatska, a članice su CEFTA-e.

Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom Ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i) stupit će na snagu kad ga sve zemlje članice CEFTA-e sukladno svojem unutarnjem zakonodavstvu ratificiraju.

Također, zbog uzajamnog interesa gospodarstvenika iz Republike Hrvatske i gospodarstvenika zemalja članica CEFTA-e za nastavak poslovnih veza, te mogućnosti veće trgovinske razmjene na načelima tržišnog gospodarstva i slobodne trgovine, Vlada Republike Hrvatske je na svojoj sjednici održanoj 23. svibnja 2002. godine (Klasa: 303-03/01-01/10, Ur.broj: 5030115-02-01) donijela Odluku o pokretanju postupka za sklapanje Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom Ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i).

Sklapanjem ovog Ugovora za očekivati je da se dosadašnja razina ukupne robne razmjene poveća, odnosno da se izvozom Republike Hrvatske omogući hrvatskim gospodarstvenicima veća zastupljenost na tržištu zemalja CEFTA-e te osigura istovjetni trgovinski tretman.

Stoga je potrebno dodatno uključivanje nadležnih državnih tijela u daljnje pravno reguliranje okvira suradnje i stvaranje uvjeta za što jednostavnije uključivanje zainteresiranih gospodarskih subjekata u poslovnoj suradnji na načelima otvorenosti trgovine između država. To je osobito važno iz razloga što će sklapanjem navedenog Ugovora hrvatski proizvodi imati povoljniji tretman na tržištu zemalja članica CEFTA-e

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Bitni elementi ovog Ugovora polaze od načela uzajamnosti i otvorenosti u međusobnoj trgovini robama, uz poštivanje odredbi Općeg sporazuma o carinama i trgovini GATT 1994., te načela Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO), čija je Republika Hrvatska postala članicom dana 30. studenog 2000. godine. Ugovor je u duhu Ugovora o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europske unije.

Ovaj Ugovor zamjenjuje sve bilateralne ugovore o slobodnoj trgovini koje je sklopila Republika Hrvatska, a članice su CEFTA-e.

Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini sadrži i tzv. horizontalne odredbe – opća izuzeća, sigurnosna izuzeća, državne monopole, pravila tržišnog natjecanja za poduzeća, državne pomoći, javne nabavke, odredbe o zaštiti intelektualnog vlasništva, dampingu, općim zaštitnim mjerama, re-exportu i ozbiljnoj nestašici, radi

rješavanja poteškoća vezanih uz platnu bilancu. Da bi se otklonila mogućnost zloupotrebe u provedbi Ugovora, detaljno je propisan postupak i način za poduzimanje zaštitnih mjera, opseg i dužina tih mjera, a poseban dio Ugovora odnosi se na pravila o podrijetlu robe i pitanja nadzora i kontrole nad pravilnom primjenom tih pravila. Stoga ovaj Ugovor po svom sadržaju i rješenjima spada u kategoriju tzv. europskih ugovora o slobodnoj trgovini, kakvi su sklopljeni između EU i zemalja članica CEFTA-e, baltičkih zemalja i CEFTA-e, Republike Hrvatske i Republike Slovenije, Republike Makedonije, Republike Mađarske Republike Bugarske, Češke Republike, Slovačke Republike, Republike Poljske, Republike Turske, Bosne i Hercegovine i članica EFTA-e.

Ugovorne stranke će uspostaviti područje slobodne trgovine za najveći dio međusobne trgovine između Republike Hrvatske i zemalja članica CEFTA-e.

Sastavni dijelovi Ugovora su: Protokoli od 32. do 37. (kojima se ukidaju carine za industrijske proizvode osim Protokol 36. s Rumunjskom), koncesije za poljoprivredne proizvode koje su navedene u Protokolima od 38. do 43., te odredbe o definiciji pojma "proizvoda s podrijetlom" i načinima administrativne suradnje.

INDUSTRIJSKI PROIZVODI

Ugovorom se predviđa potpuna liberalizacija trgovine za sve industrijske proizvode obuhvaćene glavama 25. – 97. Harmoniziranog sustava nazivlja i šifarskih oznaka robe, danom stupanja na ovog Ugovora, osim onih navedenih u Protokolu 36. Ugovora.

Protokol 36. (sklopljen između Republike Hrvatske i Rumunjske) sadrži Dodatak A i Dodatak B kojima su obuhvaćeni industrijski proizvodi na koje će se primjenjivati uvozne carine po načelu najpovlaštenije nacije tijekom trogodišnjeg prijelaznog razdoblja.

POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENI PROIZVODI

Za poljoprivredne proizvode obuhvaćene glavama 1. - 24. Harmoniziranog sustava nazivlja i šifarskih oznaka robe stranke odobravaju koncesije dogovorene na bilateralnoj razini između Republike Hrvatske i zemalja članica CEFTA-e. Obuhvaćene su Protokolima 38. - 43.

Odredbe ovog Ugovora ni na koji način ne ograničavaju ugovornim strankama provedbu njihove poljoprivredne politike ili poduzimanje bilo kojih mjera sukladno toj politici uključujući i primjenu odgovarajućih odredbi WTO Sporazuma. S obzirom na posebnu osjetljivost poljoprivrednih proizvoda, ako uvoz proizvoda podrijetlom iz jedne od ugovornih stranaka za koje vrijede koncesije odobrene ovim Ugovorom, prouzroči ozbiljan poremećaj na tržištu druge ugovorne stranke, pogođena ugovorna stranka će odmah započeti konzultacije radi pronalaženja prikladnog rješenja te poduzimati mjere koje smatra potrebnim.

Srednjoeuropskim ugovorom o slobodnoj trgovini osnovat će se Zajednički odbor koji će nadzirati i upravljati provedbom ovog Ugovora. Zajednički odbor će se sastajati prema potrebi.

Da bi industrijski i poljoprivredno prehrambeni proizvodi stekli pravo na bescarinski odnosno preferencijalni tretman sukladno Ugovoru moraju udovoljavati pravilima o podrijetlu. Pravila o podrijetlu na kojima se temelji ovaj Ugovor uređena su Protokolom o definiciji pojma "proizvoda s podrijetlom" i načinima administrativne suradnje, koji u potpunosti slijedi odredbe Paneuropskih pravila o podrijetlu robe koja vrijede za zemlje EU, CEFTA-e i EFTA-e. Za potrebe ovog Ugovora "proizvod s

podrijetlom" iz Republike Hrvatske odnosno zemalja članica CEFTA-e smatra se proizvod koji je u cijelosti dobiven u jednoj od ugovornih stranaka ili proizvod dobiven u jednoj od ugovornih stranaka, koji uključuje materijale koji nisu u cijelosti tamo dobiveni, pod uvjetima da su ti materijali prošli dostatnu obradu ili preradu u tim ugovornim strankama. Da bi se proizvod smatrao dostatno obrađenim ili prerađenim potrebno je da budu usklađeni s propisanim uvjetima u Dodatku II, Protokola 7a Ugovora – Lista prerada ili obrada što ih je potrebno obaviti na materijalima bez pravog podrijetla kako bi dobiveni proizvod stekao status proizvoda s podrijetlom.

Podrijetlo robe dokazuje se predloženjem:

- potvrde o prometu robe EUR 1, ili
- izjave izvoznika, koju izvoznik unosi na račun, dostavnicu ili bilo koji drugi komercijalni dokument koji dovoljno podrobno opisuje proizvod o kojemu je riječ i tako omogućuje njegovu dokumentaciju "izjava na računu".

Izjavu na računu može dati ovlašten izvoznik tj. izvoznik koji ima ovlaštenje carinskih vlasti ugovorne stranke izvoznice, a koji često obavlja isporuke proizvoda iz Ugovora bez obzira na vrijednost tih proizvoda. Izjavu na računu mogu dati i izvoznici za bilo koje pošiljke koje se sastoje od jednog ili više paketa koji sadrži proizvode s podrijetlom, čija ukupna vrijednost ne prelazi 6000 eura. Dokazi o podrijetlu, EUR.1 i izjava na računu vrijede četiri mjeseca od dana izdavanja ugovornoj stranci izvoznici te se u tom roku moraju podnijeti carinskim tijelima ugovorne stranke-uvoznice.

Posebno poglavlje Protokola uređuje problematiku suradnje carinskih vlasti ugovornih stranaka, od dostave uzoraka pečata koji se koriste u njihovim carinarnicama, s adresama carinskih tijela zaduženih za provjeru dokaza o podrijetlu, do postupaka provjere dokaza o podrijetlu, rješavanja sporova, te kazni za osobe koje izrade ili daju izraditi dokumente koji sadrže netočne podatke u svrhu pribavljanja povlaštenog tretmana.

Ugovor je potpisan u Zagrebu 05. prosinca 2002. godine u Zagrebu.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Izvršavanje Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i) neće zahtijevati dodatna financijska sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Stupanjem na snagu Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i) doći će do vjerojatnog kratkoročnog smanjivanja proračunskog prihoda od carina na uvoz proizvoda iz zemalja članica CEFTA-e, na koje se neće primjenjivati odredbe Zakona o carinskoj tarifi, već odredbe spomenutog Ugovora, ali istovremeno će doći do povećanja opsega razmjene, osobito hrvatskog izvoza, što bi trebalo povećati prihode hrvatskih izvoznika, a na taj način i prihode Državnog proračuna Republike Hrvatske.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora ("Narodne novine" br. 6/02 – pročišćeni tekst i 41/02) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima.

Donošenjem Zakona o potvrđivanju Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i) po hitnom postupku ostvaruje se jedan od ciljeva Vlade Republike Hrvatske te se uređuju uvjeti za odvijanje slobodne trgovine između Republike Hrvatske i zemalja članica CEFTA-e.

Člankom 9. Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini (CEFTA-i) predviđeno je stupanje na snagu ovog Ugovora šezdesetog dana nakon što depozitar primi posljednju obavijest stranaka Srednjoeuropskog ugovora o slobodnoj trgovini i Republike Hrvatske o dovršenju u tu svrhu potrebnih postupaka.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka u pravilu ne mogu vršiti izmjene i dopune teksta ugovora, predlaže se da se ovaj prijedlog Zakona raspravi i prihvati po hitnom postupku, objedinjujući prvo i drugo čitanje.

VI. KONAČAN PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE SREDNJOEUROPSKOM UGOVORU O SLOBODNOJ TRGOVINI

Na temelju članka 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Narodne novine", broj 28/96), a polazeći od članka 139. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01 - pročišćeni tekst i 55/01), predlaže se da Vlada Republike Hrvatske pokrene postupak donošenja, po hitnom postupku Zakona o potvrđivanju Ugovora pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini.

Nacrt Konačnog prijedloga zakona o potvrđivanju Ugovora pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini glasi:

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O
PRISTUPANJU REPUBLIKE HRVATSKE SREDNJOEUROPSKOM UGOVORU O
SLOBODNOJ TRGOVINI**

Članak 1.

Potvrđuje se Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini, sklopljen u Zagrebu, 05. prosinca 2002. godine u izvorniku na engleskom jeziku .

Članak 2.

Tekst Ugovora iz članka 1. ovog Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

Za Republiku Hrvatsku

dr. sc. Ljubo Jurčić,
ministar gospodarstva
Republike Hrvatske

Za Republiku Bugarsku

Nj.E. Viktor Vulkov,
veleposlanik Republike Bugarske
u Republici Hrvatskoj

Za Češku Republiku

Miroslav Somol
zamjenik ministra industrije i trgovine
Češke Republike

Za Republiku Mađarsku

András Bársöny
državni tajnik u Ministarstvu vanjskih
poslova Republike Mađarske

Za Republiku Poljsku

Malgorzata Okońska- Zeremba
državna podtajnica u Ministarstvu
gospodarstva Republike Poljske

Za Rumunjsku

Adrian Mitu
državni podtajnik u Vladi Rumunjske

Za Slovačku Republiku

Eva Šimková
državna tajnica u Ministarstvu
gospodarstva Slovačke Republike

Za Republiku Sloveniju

Renata Vitez
državna tajnica u Ministarstvu
gospodarstva Republike Slovenije

Članak 3.

Provedba Ugovora iz članka 1. ovog Zakona u djelokrugu je Ministarstva gospodarstva.

Na dan stupanja na snagu ovog Zakona Ugovor iz članka 1. ovoga Zakona nije na snazi, te će se podaci o njegovu stupanju na snagu objaviti u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, nakon njegova stupanja na snagu.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa:

Urbroj; .

Zagreb,

Predsjednik
Hrvatskog sabora
Zlatko Tomčić

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. Konačnog prijedloga Zakona o potvrđivanju propisano je da se potvrđuje Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini sklopljen u Zagrebu 05. prosinca 2002. godine u izvorniku na engleskom jeziku.

Članak.2. sadrži tekst Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini u izvorniku na engleskom jeziku i prijevodu na hrvatski jezik.

Člankom 3. određeno je da je provedba Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Srednjoeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini u djelokrugu Ministarstva gospodarstva.

Člankom 4. propisano je stupanje na snagu Zakona osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".